

IRODALMI MÚZEUM

SZENTELEKY KORNÉL ÉS BABITS MIHÁLY LEVÉLVÁLTÁSA

SZENTELEKY KORNÉL BABITS MIHÁLYNAK

Igen tisztelt szerkesztő uram,

a napokban nálam járt Ligeti Béla úr egy Magyar Évkönyv ügyében, melyet Móricz Zsigmond szerkesztene s mely magában foglalná Magyarország, Ausztria és az utódállamok összes magyar íróinak egy-egy reprezentatív alkotását. Arra kért, hogy a jugoszláviai részt én rendezzem és szerkeszsem belátásom szerint. Mivel többször ellenmondott önmagának s mivel hallottam már egy szélhámosról, aki Erdélyben egy Almanachra vett fel előfizetéseket, nem adtam végleges választ és nem is fogtam hozzá a kéziratgyűjtéshez. Ligeti Béla többször hivatkozott Önre, mint pártfogójára, valamint a Nyugatban megjelent verseire (én is emlékeztem egyik tavaly megjelent versére) – ez a magyarázata és mentsége háborgató soraimnak. Nem szeretnék hiába való munkát végezni, még kevésbé egy csaló cinkostársa lenni, ezért fordulok Önhöz s nagyon kérem, kedves szerkesztő uram, írja meg pár kurta sorban ki ez a Ligeti Béla s jogos-e gyanum meg bizalmatlanságom vele és vállalatával szemben?

Szíves felvilágosításáért előre is meleg köszönetet mond régi híve és tisztelője

Szenteleky Kornél

St. Szivac, 1924. febr. 17.

Polgári címem: Dr. Stanković Kornél orvos St. Sivac Bačka S. H. S.

Kézirat, Országos Széchényi Könyvtár, Budapest

BABITS MIHÁLY SZENTELEKY KORNÉLNEK

Igen tisztelt Uram!

Ligethy Béláról én csak annyit tudok, hogy van némi költői tehetsége: egy versét egyszer kiadtuk a Nyugatban. Egyébként semmi kezességet sem vállaltok érte, annál inkább, mert olyan évkönyvről, amit Móricz Zsigmond szerkesztene – s amelynek nevében ez az úr járkal – én nem tudok semmit. Így tehát sajnálatomra azt kell gondolnom, hogy az *ön bizalmatlansága velem és vállalatával szemben jogosult* volt. Annál inkább, mert magam is olvastam a kolozsvári *Ellenzék*-ben, hogy *Ligethynek Erdélyben is volt valami kellemetlensége szélhámosságokhoz hasonló ügyek miatt.*

Budapest, 1924. február 28.

Babits Mihály

Bácsmegyei Napló, 1924. március 5. Irodalmi apacs szélhámos-turnéja a Vajdaságban (d. t.) aláírású cikkében

JEGYZET A LEVÉLVÁLTÁSHOZ

A (d. t.) aláírású Irodalmi apacs szélhámos-turnéja a Vajdaságban című cikk a Bácsmegyei Napló 1924. március 5-ei számában a Pucéráj rovatban jelent meg. A cikk szerzője részletesen tárgyalja és szenzációvá duzzasztja ezt az irodalmi szélhámosságot. „Amikor néhány hete látogatást tett a Bácsmegyei Napló szerkesztőségében, büszkén dicsekedett el azzal, hogy Babits Mihály leközölte néhány versét a Nyugatban és ez a dicsekvés nem is bizonyult valótlanulágnak. Amit egyéb kijelentéseiről nem lehet elmondani – olvasható a beszámolóban. – Mindenekelőtt kiderült róla, hogy nem Ligethy a neve, hanem Nagy Béla. Továbbá, hogy sohasem volt munkatársa a Budapesti Hírlapnak, amire szintén hivatkozott. Ez a két hazugsága azonnal, mintegy automatikusan leálcázódott, de egyéb szélhámosságaira – sajnos – csak később terelődött rá a figyelem. Apróbb stiklijeiről, például arról, hogy ittartózkodásának első huszonnégy órájában ezer dinár erejéig »mellbevágott« egy bankigazgatót, nem érdemes beszélni, ellenben elkövetett Ligethy-Nagy Béla olyan szélhámosságot is, ami súlyosabb elbírálás alá esik, mert – ha leplezetlenül marad – a károsultak az egész vajdasági magyar irodalom számlájára írták volna. Ez az irodalmi szegénylegény ugyanis beugratta a Hírlap jóhiszemű főszerkesztőjét abba, hogy vállalja Egyetemes Magyar Irodalmi Évkönyv című almanachjának jugoszláviai szerkesztői tisztét. Ligethy-Nagy hivatkozott arra, hogy az évkönyvet Móricz Károly mérnökkel, Móricz Zsigmond öcsésével együtt szerkeszti és az almanach magyarországi szerkesztője maga Móricz Zsigmond lesz: ezt Szántó Róbert – akit az évkönyv jugoszláviai részének szer-

kesztésére fölkért – természetesen elegendő garanciának tekintette és helyet adott lapjában annak a felhívásnak, amely felszólította a vajdasági magyar írókat arra, hogy küldjék be írásaikat az évkönyv szerkesztőségének.

Ligethy-Nagy Béla ilyen előkészületek után nekiindult a vajdasági falvaknak – előfizetőket gyűjteni. A gyűjtőívet sokan aláírták, ami alapján véve egyáltalán nem helyteleníthető, de az irodalmi apacs mindjárt be is vasalta a hatvan dináros előfizetési díjat, amit azután már kár volt odaadni neki. Ha még meg nem jelent könyvre valaki – ismeretlen – előre beszedi az előfizetési díjat, az rendszerint svindler. Ez a körülmény felkeltette figyelmét annak a vajdasági magyar írónak, akit elsőnek igyekezett Ligethy-Nagy megnyerni arra, hogy vállalja az évkönyv jugoszláviai részének szerkesztését, és minthogy a szélhámos főként Babits Mihályra hivatkozott, mint legjobb barátjára és pártfogójára, az illető író visszautasította a megbízást, de megkérdezte Babitsot, mit tud Ligethy Béláról? Babits Mihály válaszelevelének közlése után a további fejleményekről is szó esik: „Szántó Róbert, aki csak ekkor értesült róla, hogy milyen nagystílusú csirkefogó élt vissza jóhiszeműségével, nyomban nyilatkozatot tett közzé, hogy az évkönyv szerkesztése tárgyatalanná vált és hogy mindenkinek visszafizeti azt az összeget, amelyet Ligethy-Nagy az illetőket – rá való hivatkozással – megkárosította.”

B. I.

SZENTELEKY KORNÉL LEVELEI VELJKO PETROVIČHOZ

Drága, jó uram,

éppen tiltakozni akartam ama szándéka ellen, hogy Szabó Dezső könyve miatt anyagi elszámolás legyen közöttünk, amikor levele után a pénz is megérkezett. Így tehát félszeg és kellemetlen helyzetbe kerültem. Nekem határozottan fáj, ha olyan emberekkel kell pénzről és egyéb realitásokról beszélnem, akikkel való beszélgetés számomra menekülés a ráncos, ragadós, verejték- és pénzszagú mindennaptól. Nagyon röstellem ezt a dolgot s ezekután igazán nem merek Öntől még mást is kérni, amit nem követne pekuniális elszámolás.

Nagyon szívesen kezdenék egy szép és reprezentatív novellagyűjtemény fordításába, kezdetben ez is volt a tervem, de mikor Ducsyot Kairóban felkerestem, ő inkább egy lírai antológiára beszélt rá, mert a líra a legerősebb oldala a szerb irodalomnak. Ez mindenesetre igaz is, de a fordításban sok elvész és átformálódik a kötött formák visszaadásában, míg a prózában való átültetés sokkal hübb és tökéletesebb lenne. Jól esne, ha némi támogatást kaphatnék a magyar Pen klub részéről, de ebben alig hiszek. Pesti összeköttetésem majdnem mind elszakadoztak, nem is tudom kihez kellene fordulnom ebben az